

ETIKA ZEMĚ

Aldo Leopold se v textu Etika země zabývá důležitostí rozšíření pojmu etika ne pouze na oblast lidského společenství, ale na zemi a na všechny její složky včetně rostlin a živočichů celistvě. Pod pojmem etického chování vidí takové chování, kterým se jedinec v návaznosti na omezení vlastní svobody snaží co možná nejméně ubližovat svému okolí. Leopold uvádí, že takovýto pohled na Zemi je stále rozšířený málo, narozdíl od středoproudého ekonomického pohledu, který zemi považuje za vlastnictví.

Argumentaci podporující etický náhled na zemi začíná tvrzením, že i když to není ve společnosti nikterak prezentováno, příroda měla vždy zásadní vliv na naše dějiny. To demonstruje na příkladu americké války za nezávislost, kdy bylo na daném území rákosí vystřídáno lipnicí, a klade si otázku, zda by k dalšímu osidlování došlo i v případě, kdyby se místo lipnice objevila rostlina jiná. Na tomto příkladu demonstruje, jaký má příroda na člověka vliv a jak je tedy důležité se k ní chovat eticky. Tato pasáž jednoduše uvádí čtenáře do kontextu Leopoldových myšlenek a její umístění do úvodní části textu je podle mě velmi dobře zvolené.

I další argumenty autor staví na příkladech z praxe, kdy například píše, že farmáři v USA se sice chovali k přírodě šetrně, ale pouze po dobu, kdy jim za to byly v rámci projektu přislíbeny benefity. Jakmile projekt skončil, farmáři se ale vrátili k původnímu hospodaření, které je běžně ekonomicky výhodnější a k přírodě příliš šetrné není. Na zemi však fungují komplikované potravní řetězce, ve kterých jsou důležité všechny složky. Ty mohou být na základě upřednostňování těch „ekonomicky výhodných“ potlačovány, což může způsobovat velká narušení těchto systémů. Proto je důležité vždy přemýšlet také eticky, ne pouze ekonomicky.

Autor v textu často poukazuje na to, jak je důležité si uvědomit, že člověk je pouze jednou z mnoha součástí společenství země a že je proto třeba se podle toho náležitě chovat i k ostatním jeho součástem. **Toto tvrzení je jistě namístě, ovšem nesedí mi k němu některé autorovy argumenty, které jsou podle mě příliš antropocentrické (viz. vliv přírody na naše dějiny).**

Myslím si, že na to, jak je text dlouhý, autor se v něm **nezabývá dostatečně východisky problematiky**, to ovšem nic nemění na tom, že hlavní východisko, které uvádí, je podle mého názoru rozumné a dobře argumentované. Píše, že důležité je jednak nenechávat vše v rukou vlády, která nemá moc všechny zásahy do půdy a podobně kompletně kontrolovat, ale že by se naopak měl klást větší důraz na informovanost soukromých vlastníků pozemků ohledně problematiky environmentálních dopadů lidských zásahů do přírody. V tomto se s Leopoldem naprosto shodují.

Podle mého názoru je text vysoce relevantní i dnes. Moc vlády řešit environmentální problematiku oproti soukromým vlastníkům se sice od 90. let pozměnila, ovšem ne natolik, aby změnila hodnotu Leopoldova textu vzhledem k dnešnímu světu. Povědomí o environmentálních problémech a etice země s tím spojené není ani dnes příliš rozšířené, naopak se mi zdá, že například v České republice je zájem o tuto problematiku dokonce nižší, než byl v době vzniku textu.